

Ба Шурои диссертатсионии 6D.КОА-036-и
назди Донишгоҳи байналмилалии забонҳои
хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода
(734019, ш. Душанбе, к. Ф. Муҳаммадиев 17/6)

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Шоназаров Зарбахтҷон Музаффарович дар мавзӯи «Таҳлили муқоисавии вожаҳои бемуодил дар забонҳои фаронсавӣ ва тоҷикӣ аз нигоҳи забоншиносии фарҳангӣ ва тарҷума (бар мабноси романи Густав Флобер «Madame Bovary» - «Хонум Боварӣ»)» барон дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 — Забоншиносӣ (6D021302 — Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) пешниҳод шудааст.

Шароити кунунии иҷтимоию иқтисодӣ ва сиёсӣ рушди ҳамачонибаи тамоми паҳлуҳои забони тоҷикиро дар партави робитаҳои нави забонӣ муайян мекунад. Дар умум таҳқиқоти вожаҳои бемуодили забон вазифаи нав нест, вале вобаста ба вазъи имрӯза ва сатҳи мусоиди робитаҳои забонҳои тоҷикӣ, фаронсавӣ ва англисӣ, бешубҳа, таҳқиқи баррасии онҳо аз нигоҳи тоза ва талаботи рӯз мубрам ва саривақтӣ маҳсуб меёбад.

Дар айни замон ҷомеаи инсониро бидуни муносибатҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва сиёсӣ фарҳангӣ тасаввур кардан душвор аст ва, аз ин лиҳоз, нодида гирифтани нақши забон дар ҷомеаи муосир ва серталабот бемантиқ ба назар мерасад. Дар раванди чунин муносибатҳо вазифаи забон ҳамчун воситаи интиқол, нигоҳдорӣ ва қабули иттилоот беандоза бузург аст ва он нақши воситаи пайванд ва ғанисозии чунин муносибатҳоро дорост. Тасаввур кардани забоне имконнопазир аст, ки воситаи табодулоту матни забони дигар нашуда бошад. Дар асоси ин гуфтаҳо метавон хулоса кард, ки забони якранге вучуд надорад ва дар ҳар як забон таъсири забони дигареро метавон мушоҳида кард, ки ҳамаи ин дар натиҷаи муқоиса ва таҳлили тарҷумавии воҳидҳои забон муяссар мегардад.

Мубрамии мавзӯи диссертатсия дар он зоҳир мегардад, ки робитаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои олам, алаҳқусус, кишарҳои фаронсавизабон вусъат меёбанд ва муоширати касбӣ миёни соҳибзабонони тоҷик ва кишвари Фаронса ба таъминоти забонӣ ниёз дорад. Гузашта аз ин, таҳқиқоти кунунии забони тоҷикӣ дар муқоиса бо

забонҳои хориҷӣ то ба ҳол бештар дар мисоли забонҳои русиву англисӣ ва ғайра сурат гирифтааст ва шумораи таҳқиқоти масъалаҳои тоҷикӣ-фаронсавӣ ночиз аст, ҳол он ки ҳар ду забон таърихи тулонӣ ва хусусияти хоси забониву фарҳангӣ дошта, аз лиҳози муқоиса ва баррасии масъалаҳои тарҷума ба тавачҷуҳи хоси мутахассисон ниёз доранд. Бинобар ин, дар диссертатсияи мазкур таҳқиқи масъалаҳои мубрами муқоиса ва тарҷумаи вожаҳои бемуодил дар мисоли забонҳои фаронсавӣ ва тоҷикӣ бори нахуст дар шакли махсус ва монографӣ сурат гирифтааст, ки дар раванди омӯзиши мутақобилаи забонҳо ва тақмили сифати тарҷумаҳо дар доираи забонҳои мазкур аз аҳамияти илмию амалӣ бархӯрдор хоҳад буд. Мақсади таҳқиқ таҳлили муқоисавии вожаҳои бемуодили забонҳои фаронсавӣ ва тоҷикӣ аз нигоҳи забоншиносии фарҳангӣ ва тарҷума бар мабноси асари бадеӣ мебошад. Сарчашмаи мисолҳои таҳқиқро романи Густав Флобер “Madame Bovary” ва тарҷумаи тоҷикии он «Хонум Боварӣ», ҳамчунин, луғатҳо ва энциклопедияҳои тафсирий, фарҳангҳои луғоти дузабона ва бисёрзабон, сомонаҳои интернетӣ, ВАО ва ғайра бо забонҳои тоҷикӣ ва фаронсавӣ ташкил медиҳанд.

Диссертатсияи мазкур аз муқаддима, се боб, хулоса, феҳристи адабиёт, замима ва 184 саҳифаи ҷопӣ иборат мебошад.

Дар муқаддима мавзуи интихобшуда асоснок карда шуда, мақсад ва вазифаҳои диссертатсия мушаххас гардидаанд.

Боби аввал ба масъалаҳои назариявии мавзӯ бахшида шуда, дар боби дуюм таҳлили муқоисавии вожаҳои бемуодил дар забонҳои фаронсавӣ ва тоҷикӣ сурат гирифтааст. Дар боби сеюм бевосита таҳлили тарҷумаи воҳидҳои фразеологӣ, зарбулмасалу мақолҳо ва реалияҳо, исмҳои хос, нидо, экзотизмҳои сохтори асари номбурда сурат гирифтаанд.

Дар қисмати хулоса натиҷаи кор ва хулосаҳои мантиқии муаллифи диссертатсия ҷой дода шудаанд. Дар рӯйхати адабиёт сарчашмаҳои илмӣ, фарҳангҳои луғот, захираҳои электронӣ ва манбаи мисолҳо бо забонҳои гуногун дарҷ гардидаанд. Дар замима дар шакли ҷадвал ҷумлаҳои сезабона бо мисолҳои воҳидҳои луғавӣ ва дастурӣ пешниҳод шудааст.

Бо вучуди ба даст овардани муваффақиятҳои илмӣ дар таълифи диссертатсия мавриди назар, дар автореферати он баъзе норасоӣҳо мавҷуданд.

Аз ҷумла:

1. Дар баъзе саҳифаҳои автореферат хатогиҳои услубӣ, имлоӣ ва техникаӣ низ мавҷуданд.

2. Агар аз ҷониби муҳаққиқ дар автореферат мисолҳои бештар оварда мешуд, қиммати илмӣ қор боз ҳам беҳтар мешуд.

Норасоии мазкур қиммати илмӣ таҳқиқотро қоста намекунад ва онҳо ислоҳпазир буда, дар қорқард ва ба инобат гирифтани фаъолияти минбаъда пешниҳод қарда мешаванд.

Автореферати диссертатсияи Шоназаров Зарбахтҷон Музаффарович дар мавзӯи «Таҳлили муқоисавии вожаҳои бемуодил дар забонҳои фаронсавӣ ва тоҷикӣ аз нигоҳи забоншиносии фарҳангӣ ва тарҷума (бар мабноси романи Густав Флобер «Madame Bovary» - «Хонум Боварӣ»)» ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ аст ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 - Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мебошад.

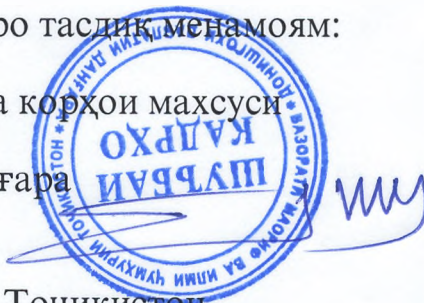
Номзади илмҳои филологӣ,
дотсенти кафедраи забонҳои
хориҷии Донишгоҳи давлатии Данғара

Самардинов Қурбон
Наимович

Имзои Қ.Н. Самардинов-ро тасдиқ менамоям:

Мудири шӯбаи кадрҳо ва қорҳои махсусӣ

Донишгоҳи давлатии Данғара

Тоирзода С.Т.

Суроға: 735320, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ноҳияи данғара кучаи Маркази, 25;

E-mail: samar_dinov@gmail.com

Тел. моб: (+992909119201);

27.11.2023с.